

T.C.

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

ATAM BÜLTEN

01-31 OCAK 2025

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

'Benim en büyük eserim, Türkiye Cumhuriyeti'dir.'

Mustafa Kemal Atatürk

İÇİNDEKİLER

01

BAŞKANLIK MAKAMI

Başkanımız Kurumumuzu
Türkmeneli TV'de Tanıttı

7-8

Başkanımız TRT Haber'e
Türk Dünyası Ansiklopedisi
Hakkında Röportaj Verdi

9

Başkanımız Kurumumuz Sosyal
Medyası İçin İçerik Hazırladı

10-11

Ziyaretler

12-14

02

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

"Cumhuriyetimizde
Edebiyat, Toplum ve Şehir:
Mustafa ÇİFTÇİ Konferansı"
Gerçekleştirildi

16-17

03

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Yeni Eklenenler

19

04

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Yeni Eklenenler

21

Basında Türk Dünyası

22-23

İÇİNDEKİLER

05

FUARLAR

Atatürk Araştırma Merkezi Çukurova
17. Kitap Fuarı'nda

25

06

KURUM İÇİ FAALİYETLER

Haberleşme Üyeleri Toplantısı
Gerçekleştirildi

27

Proje Değerlendirme Komisyonu
Toplantısı Yapıldı

28

Sürelî Yayın Komisyonu
Toplantısı Yapıldı

28

Atatürk Araştırma Merkezi Kütüphanesi
Okuyucularla Buluşmaya Hazırlanıyor

29-30

07

BİLİM KURULU ÜYELERİNDEN

Doç. Dr. Esra ÖZSÜER

32-33

Doç. Dr. Hatice Güzel MUMYAKMAZ

34-35

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR

36

01

BAŞKANLIK MAKAMI

Başkanımız Kurumumuzu Türkmeneli TV'de Tanıttı

Ttv
TÜRKMENELİ

DOÇ. DR. AHMET KILIŇÇ
Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı

SEÇKİN AKYÜN
Eğitim Uzmanı

**EĞİTİM VARSA
GELECEK VAR**

DOÇ. DR. AHMET KILIŇÇ VE SAHA ÇALIřMALARINI...

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Sayın Doç. Dr. Ahmet Kılınc, Türkmeneli TV’de her Çarřamba akşamı yayımlanan “*Eğitim Varsa Gelecek Var*” program serisinin dokuzuncusu olan **8 Ocak 2025 Çarřamba** tarihli programın konuğuydu. Sayın Kılınc, programın yapımcısı ve sunucusu Sayın Seçkin Akyün’ün Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı’nın çalışma alanları ve gelecek vizyonu hakkındaki sorularını yanıtladı. Videoya buradan erişim sağlayabilirsiniz.

<https://youtube.com/@atambaskanlik?si=biTODNkv-zw70PjS>

Ttv
TÜRKMENELİ

DOÇ. DR. AHMET KILIŇÇ
Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı

SEÇKİN AKYÜN
Eğitim Uzmanı

**EĞİTİM VARSA
GELECEK VAR**

TÜRKMENELİ, TÜRK DÜNYASI ORTAK ÇALIşMALARINDAKİ ROLÜ...

Başkanımız Doç. Dr. Ahmet Kılınç'ın Ansiklopedi hakkında verdiği röportaj TRT Haber'de yayımlandı

TRT HABER

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ H
ESERDE TÜRK TARİHİ, KÜLTÜREL DEĞERLER VE ÖNEMLİ ŞA

31 Aralık 2024 tarihinde Dijital ortamda kamuoyunun istifadesine sunulan Türk Dünyası Ansiklopedisi her geçen gün daha da geniş bir okur kitlesine ulaşmaya devam ediyor. Kurum Başkanımız Doç. Dr. Ahmet Kılınç'ın Ansiklopedi hakkında verdiği röportaj 15 Ocak'ta TRT Haber'de yayımlandı. Haberde, Türk Dünyasını güçlendirecek bir hamle olarak değerlendirilen ansiklopedinin ortak miras ve kültürel değerleri gelecek kuşaklara aktarmada önemli bir hafıza olacağı kaydedildi. Başkanımız röportajında ansiklopedinin 9 kategoriden oluştuğuna, bu kategorilerin ortak Türk Dünyası değerlerini kapsayacak şekilde planlandığına ve ayrıca toplam yazar ve erişim sayısına vurgu yaptı. Röportaja erişim için buraya tıklayınız.

<https://youtube.com/@atambaskanlik?si=biTODNkv-zw70PjS>

Başkanımız Kurumumuz Sosyal Medyası İçin İçerik Hazırladı

Anayasalar bir devletin temel yapısını, erklerini ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini ve temel hak ve özgürlükleri düzenleyen pozitif hukuk metinleridir. 19. yüzyılın son çeyreğinde anayasa hazırlama tecrübesini kazanmış olan Türk Milleti, 20. yüzyılın ilk çeyreğinde kendisini geleceğe taşıyacak fikrî alt yapısı olan bir anayasayı zamanın politik ve askerî koşullarının tüm meşakkatine rağmen yürürlüğe sokabilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, 13 Eylül 1920’de; idare teşkilatı hakkındaki kararlarını yansıtan bir öneriyi Meclis’e sunmuştur. 31 maddelik belge, Encümen-i Mahsusa’ya gönderilmiş ve 23 asıl bir ayrık madde olmak üzere Anayasa metni tasarısı olarak Meclis’e teklif edilmiştir.

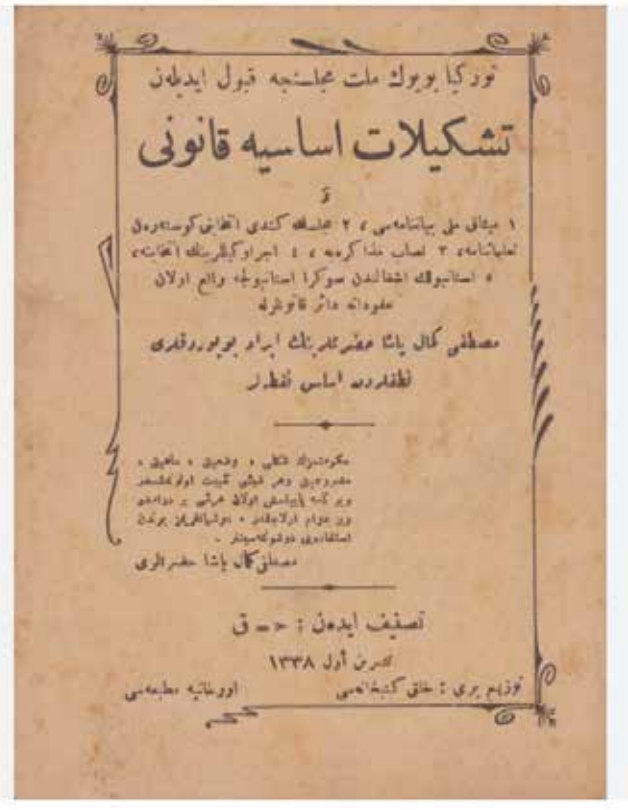
Teşkilât-ı Esasiye Kanunu 20 Ocak 1921’de Millî Mücadele devam ederken yasalaşmıştır. Siyasi ve idari yapıyı belirlemek üzere iki ana bölümden oluşan Teşkilât-ı Esasiye Kanunu’nunda yürütme gücü ve yasama yetkisinin milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisi’nde toplandığı kabul edilmiştir. Nitekim 1921 tarihli Teşkilât-ı Esasiye Kanunu’nun birinci maddesi “Hâkimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir.”

şeklindedir. Anayasa ile meclis üstünlüğüne dayanan saf meclis hükûmeti sistemi hayata geçmiştir. 1921 Anayasası 29 Ekim 1923 tarihinde ilk ve son kez değişikliğe uğramıştır ve söz konusu değişiklik ile Devletin hükûmet şeklinin Cumhuriyet olduğu hüküm altına alınmıştır.

1921 Anayasası 20 Nisan 1924 tarihinde kabul ve ilan edilen 1924 Anayasası’na kadar yürürlükte kalmıştır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hâkimi Ragıp Gönültaş ve beraberindeki heyet Başkanımız Doç. Dr. Ahmet Kılınç'a nezaket ziyaretinde bulundu

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan, hayırlı olsun dileklerini iletmek ve iş birliği konusunda görüşmek üzere ATAM Başkanı Doç. Dr. Ahmet Kılınç'ı makamında ziyaret etti

02

BİLİMSEL ETKİNLİKLER

Cumhuriyetimizde Edebiyat, Toplum ve Şehir Mustafa ÇİFTÇİ KONFERANSI

Moderatör:
Doç. Dr. Hatice GÜZEL MUMYAKMAZ
(ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi)

Konuşmacı:
Yazar Mustafa ÇİFTÇİ

21 OCAK 2025

SALI

14.00

“Cumhuriyetimizde
Edebiyat, Toplum ve Şehir:
Mustafa ÇİFTÇİ Konferansı” gerçekleştirildi

21 Ocak 2025 Salı günü saat 14.00'te Atatürk Araştırma Merkezi'nin yeni yerleşkesinde "Cumhuriyetimizde Edebiyat, Toplum ve Şehir- Mustafa Çiftçi Konferansı" düzenlendi. Moderatörlüğünü ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölüm Başkanı Doç. Dr. Hatice Güzel Mumyalmaz'ın üstlendiği konferansta, yazar Mustafa Çiftçi edebiyatla olan ilişkisini anlattı ve eserleri hakkında özel bilgiler verdi. Katılımcılardan yoğun ilgi gören konferansta yazar Mustafa Çiftçi, Doç. Dr. Hatice Güzel Mumyalmaz'ın ve katılımcıların yazarın kariyerine, taşra-merkez ilişkisine ve edebiyata dair sorularını da yanıtladı.

Kurumumuz, konferans ile Cumhuriyetimizin 20. yüzyıldan 21. yüzyıla evrilen zaman diliminde bozkırın yetiştirdiği bir edebiyatçının varlığını, hikâyelerini ve hikâyelerinin işlevinin duyurulmasına ve değerlendirilmesine katkı sağlamış, taşraya yönelik edebiyat, şehir tarihi, folklor, kültür araştırmaları yapanlar için de bir perspektif oluşturulmaya çalışılmıştır. Konferansa AKM Başkanı Doç. Dr. Zeki Eraslan, Başkan Yardımcısı Dr. Ömer Gök, TDK Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Harun Şahin ve ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Prof. Dr. Ayten Sezer Arığ ile Doç. Dr. Emre Saral izleyici olarak katılmışlardır. Konferansımızın kaydına buradan erişim sağlayabilirsiniz.

<https://youtube.com/@atambaskanlik?si=biTODNkv-zw70PjS>

03

ATATÜRK ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Atatürk Ansiklopedisi Çalışma Grubu 70. Toplantısını Gerçekleştirdi ve 25 Yeni Madde Yayımlandı

ATATÜRK
ANSİKLOPEDİSİ

ANASAYFA SUNUŞ MADDELER YAZARLAR BAĞLANTILAR İLETİŞİM

Arama...

Ara

Atatürk Ansiklopedisi'ne Hoş Geldiniz

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığına, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumundan ölümüne kadar uzanan süreçte yaşadığı mekânlar, başlattığı, yönettiği ya da yönlendirdiği, Türk ulusunun geleceğinin şekillenmesinde, toplumun yapılışında etkili olan olay ve kişiler, gerçekleştirdiği inkişaf ve dönemin tarihi şahsiyetleri hakkında birincil, güvenilir kaynaklara dayalı bilgi vermek amacıyla **Atatürk Ansiklopedisi** hazırlanmasına başlanmıştır. Eserin hazırlanmasını gerçekleştirmek, bilimsel ve teknik denetimini yapmak üzere bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu doğrultuda ansiklopediye katkı sağlayacak yazarların bilgisine sunulmak üzere Temel Yazım İlkeleri hazırlanmıştır.

Devamını oku

Son Eklenen Yazılar

21 Ocak Atatürk, Gazi Mustafa Kemal (1881-10 Ocak 1938)

Mustafa Kemal ATATÜRK
kahramanı, Türk Kurtuluş
Türkiye Cumhuriyeti'nin
Cumhurbaşkanı, Gümlü

17 Ocak Carl Neumark (1900-1991)

Carl Neumark, 20 Temmuz 1900'de
Hannover şehrinde dünyaya
gelen Neumark'ın babasının adı Jakob annesinki ise
Berlins'ye Berlin'de başlamış...

**13 Ocak 2025 tarihinde
yeni yılın ilk toplantısı ve Çalışma
Komisyonu'nun ise 70 sayılı toplantısını
gerçekleştiren Atatürk Ansiklopedisi Çalışma
Grubu, yirmi beş adet yeni maddeyi ağ sayfasında
yayımlarken dışarıdan gelen madde teklifleriyle
birlikte on iki yeni madde başlığını da yazarlarına
sipariş etmiştir. Ansiklopedimizde şu anda toplam
1279 madde yayımdadır. Son yüklenen madde
ise Türk Seyyahin Cemiyeti – Türkiye
Turing ve Otomobil Kurumu başlıklı
madde olmuştur.
Atatürk Ansiklopedisi'ne
<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/>
adresinden ulaşılabilir.**

Türk Seyyahin Cemiyeti – Türkiye

Cemiyeti – Türkiye Turing ve Otomobil

Kurumu

17 Ocak Türk Seyyahin Cemiyeti – Türkiye Turing ve

Dünyada 19. Yüzyılın başından itibaren seyahat acentesi fikri gündeme gelmeye başlamış, İngiltere'de Robert Smart ilk buharlı gemi acentesini kurmuştur. Sanayi Devriminin ardından ulaşım teknolojisinin gelişmesi ve seyahat edenlerin artması ile 1841'de Thomas Cook seyahat ve turizm alanındaki çalışmalarına hız vermiş, 1845'te bir acente açarak turizmde seyahat kavramını profesyonel hayata kazandırmıştır.

Osmanlı Devleti'nde ise seyahatle ilgili ilk önemli adımlar Tanzimat'ın ilanından sonra atılmaya başlanmıştır. 1852'de resmî seyahat acentesi olarak Hazine-i Hassa Vapur Kumpanyası kurulmuştur. İlk sivil seyahat acentesi de İstanbul'da 1894'te açılmıştır. Acente, İstanbul'da günlük turlar düzenlemiş, rehberler turist kafelelerini ritimde karşılamış, özel otomobillerle kafle hâlinde tarihi ve tabii güzelliklerden gezdirmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Osmanlı Devleti'nin 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'ni imzalaması ile İtilaf Devletleri'nin gözetiminde gayrimüslim seyyahlar ve bilim insanları Türkiye'ye akın etmişler, Türkiye aleyhine son derece olumsuz propaganda yapmışlardır. Türkleri tarih ve kültür düşmanı olarak tanıtarak İstanbul ve Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki tarihi mirası Avrupa'ya taşıma teşebbüsünde bulunmuşlardır. Bunu gören bazı münevver bahriye subayları, bilim insanları ve kadınlar bir araya gelerek işgal kuvvetlerinin desteği ile Türklüğü (Türk imajını) kötüleyen, Türk tarihine mal olmuş tarihi eserleri yurt dışına kaçırmak isteyenlere karşı önlem almak, Türklerin medeniyet düşmanı olmadığını kamuoyuna duyurmak; Türkiye'yi dış dünyada doğru tanıtmak ve turizmi kalkındırmak gibi amaçlarla teşkilatlanmaya çalışmışlardır. Ancak çalışmaların sistemli olarak yürütülmesi 1923 yılında kurulan Türk Seyyahin Cemiyetinin faaliyetleri ile mümkün olmuştur.

Türk Seyyahin Cemiyeti, 29 Eylül 1923'te, Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın talimatı üzerine 6 Kasım 1923'te merkezi İstanbul'da olmak üzere müliga Şura-i Devlet azasından Resit Saffet (Atabinen), Hanedan Damadı Hami, Müliga Meclis-i Kebir-i Maarif Azasından Mehmet Ziya, eski Şebremini Yusuf Razi, eski Kudüs Mutasarrıfı Cevdet (Özoğlu) Beyler'in öncülüğünde kurulmuştur. Kuruluş döneminde "Türk Seyyahin Cemiyeti", olan adını 1926 yılında "Türkiye Turing Kulübü"; Mart 1931'de "Türkiye Turing ve Otomobil Kulübü (Kulübü)" olarak güncellemiş, 1942 yılında kurumsal kimliğe kavuşarak "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu" adını almıştır. İstanbul özelinde kurulmuş bir cemiyet gibi gözükse de Türkiye genelinde turizm, tanıtım, kültür – sanat ve otomobil alanlarında faaliyet gösteren bir devlet kurumu gibi çalışmalarda bulunmuştur.

Dolmabahçe Sarayı'nda toplanan Uluslararası
Turizm Kongresi İstanbul 1930

04

TÜRK DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ'NDEN

Türk Dünyası Ansiklopedisi Gelişmeye Devam Ediyor: Ocak Ayında 27 Yeni Madde

21. yüzyılda Türk Dünyası'nda; Türk tarihine, tarihî şahsiyet ve hadiselerine ortak bir bakış açısı geliştirmek gayesiyle 2024 yılının Aralık ayında dijital ortamda açtığımız Türk Dünyası Ansiklopedisi 2025 yılının ilk ayında da çalışmalarına devam etmiştir. Ocak ayı boyunca 27 yeni madde yayınlayarak toplam madde sayısını 164'e çıkarmıştır. Yaklaşık 13.000 erişime sahip olan Ansiklopedimizde erişime açılan son maddemiz ise "Hazarlar"dır. Ocak ayı içerisinde en dikkat çeken maddelerimizden birisi de "Ahmet Baytursun (1872-1937) – Kazak Millî Şairi ve Alaşorda Lideri" başlıklı madde olmuştur. Türk Dünyası Ansiklopedisi'ne <https://turkdunyasiensiklopedisi.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Ahmet Baytursun

(1872-1937) – Kazak Millî Şairi ve Alaş...

Yazar: Nur Çetin

Yayınlanma Tarihi: 21 Ocak 2025

Kazak millî şairi Ahmet Baytursun, çağdaş Kazak yazın dili ve edebiyatının temelini atan bilim adamı, Türk bilgini, Kazak eğitim sisteminin reformu, tercümanı, gazeteci, besteci kimlikleri ile birlikte aynı zamanda Kazak Türklerinin millî mücadelesinde önemli yeri olan Alaş Ördä hareketinin liderlerindedir. Kazak halkının XX. yüzyılın başında gerçekleştirdiği millî mücadelenin liderlerinden olan Baytursun, Kazakistan'ın eğitim sisteminde derin izler bırakanın birlikte Kazakistan'da ilk kez Kazak Türkçesi ile yayımlanan millî Kazak gazetesinin (1913-1918) kurucusu ve baş editörüdür. Aynı zamanda Kazak halk edebiyatı ve Kazak müzik bilginidir.

Kazak Türklerinin XX. yüzyılın başlarında gerçekleştiren millî mücadelesinde ve manevi kalkınmasında önemli yer alan Ahmet Baytursun, 5 Eylül 1872 yılında Kazakistan Cumhuriyeti'nin bugünkü Kostanay eyaletinin Santıbek köyünde dünyaya gelmiştir. Bazı kaynaklarda doğum tarihi 15 Ocak 1873 yılı olarak belirtilmektedir ancak kendisinin yazdığı arşiv belgelerinde doğum tarihini 5 Eylül 1872 olarak belirtmiştir. Aynı zamanda ölüm tarihi de kaynaklarda farklı gösterilmektedir. Bazı kaynaklarda 8 Aralık 1938 bazı kaynaklarda ise 8 Aralık 1937 yılı geçmektedir. Bu durum onun Sovyetler Birliği yönetimi tarafından 1937 yılında tutuklanıp sonra da idam ettirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Diğer Maddeler

11.01.2025 tarihinde güncellenmiştir

Türk Dünyası Ansiklopedisi, TRT Haber Aracılığıyla 8 Farklı Dilde Tanıtıldı

TRT Татар

Азат / ТӨРКИ ДҖНЬЯ / Төрки дөнья энциклопедиясе...

“Төрки дөнья энциклопедиясе” чыкты

Анда төрки мәдәният эзләрен саклаучы эңирлекләрдә төзелгән дәүләтләр, анда житешкән аһәмиятле шәхесләр, булган вакыйгалар, хыскасы, төрки дөньяның бай тарихи тажрибәсәна урын бирелә

05.01.2025 - 31.01.2025

TÜRK DÜNYASI

Узган елның соңгы көнендә төрки дөнья өчен истәлекле вакыйга булды - интернетта “Төрки дөнья энциклопедиясе” чыкты. Төркиянең Ататөрк исемендәге тикшеренү үзәге 2013нче елда “Төрки дәүләтләр” һәм “Төрки дәүләт әнелләре” дип аталучы 2 әсәренә әзерли башлый. Ешчәнлекнең ахырына таба

TRT ئۇيغۇرچە

باش بەت / مەنبەلەر-سەھىپە / ئاتاتۈرك ئاراشدىرما...

ئاتاتۈرك تەتقىقات مەركىزى «تۈرك دۇنياسى ئېنسىكلوپېدىيەسى» نى نەشىر قىلدى

مەدەنىيەت، تارىخ ۋە ئىل ساھەلىرىدە ئىشلەتكەن بىخى قاممىلەر ئىشچىسىدە تۈركىي جەمئىيەتلىرى بىرلىكىگە ئېقىمۇ پويۇنلانغاندا.

31.01.2025 - 15.01.2025

تۈرك دۇنياسىنى كۈچەيتىۋېتىش بىلەن بىر قاتارم ئىشلەتكەن ئاتاتۈرك ئىشچىسى مەركىزى تۈرك دۇنياسى ئېنسىكلوپېدىيەسىنى نەشىر قىلدى.

ئىشچىسىدە، ئېنسىكلوپېدىيەنى 143 ماقالىدە 21 نەزەرىيەچان تۈركچىدە يېزىلغان بولۇپ، قىزىقچە، قازانچە ۋە تۈركچە ماقالىلەرنى ئېنسىكلوپېدىيە بىلەن ئىشچىسىدە تۈركچە نەشىر قىلىشقا كىرىشكەن.

TRT Кыргызча

Башкы бет / ТҮРК ДҮЙНӨСҮНҮ / Түрк дүйнөсүнүн энциклопедиясы...

Түрк дүйнөсүнүн энциклопедиясы даярдалды

Түрк тарыхый, маданий баалуулуктарын жана маанилүү ишканаларды бириктирген жана 9 категориядан турган эмгекке 99 автор салым кошту.

15.01.2025 - 31.01.2025

Ататүрк изилдөө борборунун башкармалыгы Түрк дүйнөсүнүн энциклопедиясын даярдады.

Тарыхтан адабиятка, алдыңкы түрк аялдарынан маданий баалуулуктарга чейин кенен маалымат берген энциклопедия орток мурастарды жана маданий баалуулуктарды келечек муундарга жеткирүүдө маанилүү эс тутум болот.

TRT تۈركى

انصاحيقە / تۈرك دۇنياسى / ئاتاتۈرك اراشدىرما...م...

ئاتاتۈرك اراشدىرما مەركىزى تۈرك دۇنياسى ئېنسىكلوپېدىيەسى حاضىرلادى

ئاتاتۈرك اراشدىرما مەركىزى رەھبەرلىكى تۈرك دۇنياسى ئېنسىكلوپېدىيەسىنى حاضىرلادى.

29.01.2025 - 15.01.2025

ئاتاتۈرك اراشدىرما مەركىزى رەھبەرلىكى تۈرك دۇنياسى ئېنسىكلوپېدىيەسىنى حاضىرلادى.

05

FUARLAR

Atatürk Araştırma Merkezi Merkezi Çukurova 17. Kitap Fuarı'nda

Atatürk Araştırma Merkezi, yayınlarından oluşan geniş bir seçki ile **11-19 Ocak 2025** tarihlerinde Adana Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen **Çukurova 17. Kitap Fuarı'nda** yer aldı.

06

KURUM İÇİ FAALİYETLER

ATAM Başkan Doç. Dr. Ahmet Kılınc Moderatörlüğünde Haberleşme Üyeleriyle Çevrimiçi Toplantı Gerçekleştirildi

Haberleşme Üyeleri Toplantısı Gerçekleştirildi 30 Ocak 2025

30 Ocak 2025 tarihinde Başkanımız Doç. Dr. Ahmet Kılınc'ın başkanlığında çevrimiçi olarak Kurumumuz *Haberleşme Üyeleri* ile toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda kurumumuzun bilimsel faaliyetleri, yayınları ve projelerinin toplumumuzun geniş katmanına daha etkin ve verimli bir şekilde duyurulması hususu değerlendirildi. Toplantıya ATAM Başkanı'nın yanı sıra, Başkan Yardımcısı, Bilimsel Çalışmalar Müdürü ve personeli ile 70 Haberleşme Üyesi katıldı.

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

Proje Değerlendirme Komisyonu Toplantısı Yapıldı

Proje Değerlendirme Komisyonu'nun 2 Ocak 2025 tarihli toplantısında "Etnik Temelli Propagandalara Karşı Nüfus ve Göç Hareketleri Üzerinden Rize Hemşin Bölgesinin İncelenmesi" adlı proje görüşüldü ve projenin değerlendirilmesi yapıldı.

Sürelî Yayın Komisyonu Toplantısı Yapıldı

9 Ocak 2025 tarihinde yapılan 16. Sürelî Yayın Komisyonu toplantısında 23 gündem maddesi ele alındı. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi'nin Mayıs ayında yayınlanacak olan 111. sayısının makaleleri üzerinde görüşüldü. Derginin uluslararası indekslerde yer alması için yapılması gereken çalışmalar üzerinde durularak başvuru yapılacak indeksler hakkında gelen öneriler değerlendirildi.

Atatürk Araştırma Merkezi Kütüphanesi Okuyucularla Buluşmaya Hazırlanıyor

Atatürk Araştırma Merkezi Kütüphanesine ait 10.107 adet esere RFID etiketi takılması işlemi tamamlandı. Kütüphane eserlerinin mükemmel sıralaması yapıldı ve sayım işlemi tamamlandı. F blokta belirlenen yerlere RFID kapılarının yerleştirilmesinden sonra kütüphanemiz tekrar okuyucu ile buluşacaktır.

07

BİLİM KURULU ÜYELERİNDEN

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Doç. Dr. Esra Özsüer, Kurumumuzun “Mübadele ve Mübadiller” başlıklı sosyal medya paylaşımının hazırlanmasına katkı sağladı.

Mübadele kökünden sökülen, tüm hayatları boyunca vatan özlemi çeken hüzünlü insanların hikâyesidir.

24 Temmuz 1923 tarihinde İsviçre'nin Lozan kentinde Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileri ve Batılı devletler arasında savaş durumunu sona erdirmek için Lozan Barış Antlaşması imzalandı.

Lozan Konferansına katılan Türk heyetine verilen 14 maddelik talimatnamenin 9. maddesi azınlıklar konusunu içermekteydi. Bu konuda uygulanacak esas politikanın mübadele olacağı açıkça belirtilmişti.

Norveçli bilim insanı Doktor Fridtjof Nansen tarafından hazırlanan raporda nüfusun isteğe bağlı değil zorunlu değişimi önerilmişti.

Türkiye delegasyonu başkanı İsmet Paşa ve Yunanistan delegasyonu başkanı Venezilos'un önerisiyle, Türk-Yunan zorunlu mübadelesi konusu bir bağımsız, bir Türk ve bir Yunan delegenin yer alacağı, Doktor Nansen'in de danışmanlık yapacağı bir komisyonda ele alındı. İtalyan delegesi Montagna'nın başkanlığını yaptığı komisyon 2 Aralık 1922'de toplandı.

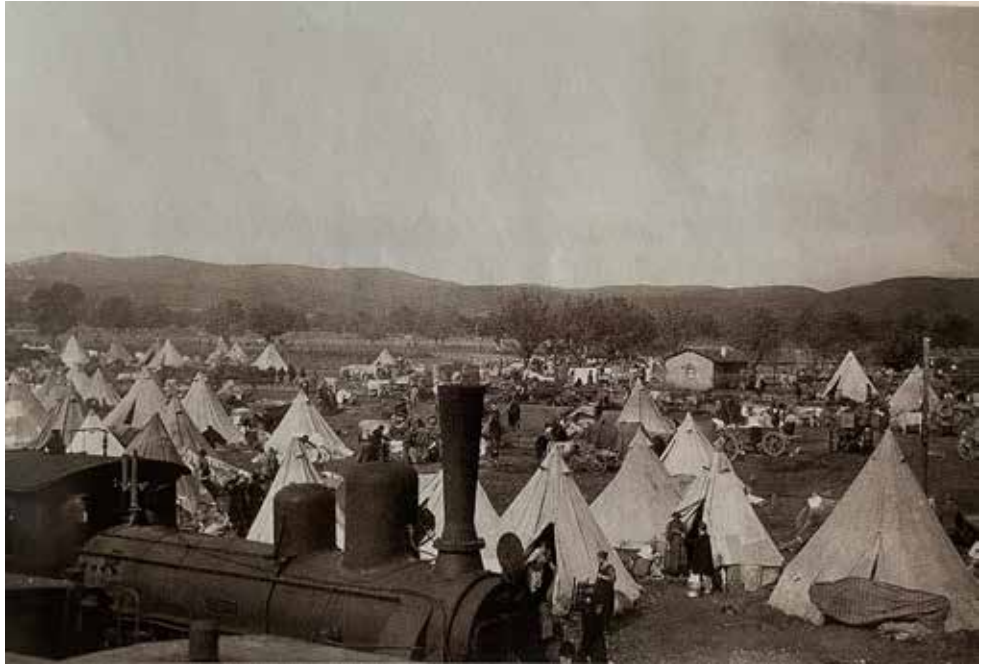
Türkiye ve Yunanistan arasında Lozan Barış Görüşmeleri esnasında ortaya konan ve 30 Ocak 1923 yılında imzalanan “Türk-Yunan Nüfus Mübadelesine İlişkin Sözleşme ve Protokol” ile yaklaşık 1.200.000 Ortodoks Rum, Anadolu'dan Yunanistan'a; 500.000 Müslüman da Yunanistan'dan Türkiye'ye zorunlu göç etmek durumunda kaldı.

Protokol gereğince İstanbul ile Gökçeada ve Bozcada dışındaki Ortodoks Rumlar ve Batı Trakya dışındaki Müslüman Türkler zorunlu göç ettirildiler.

Türk-Yunan zorunlu nüfus mübadelesi Türkiye ve Yunanistan'da sosyal ve ekonomik bazı zorlukları beraberinde getirmişti. Ancak savaştan yeni çıkmış Türkiye, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde, ulusal birlik ve beraberlik ruhu ile bu güçlüğü yenmeyi başarmıştır.

(İlgili içeriğe ulaşmak için <https://youtube.com/@atambaskanlik?si=biTODNkv-zw70PjS> adresini ziyaret edebilirsiniz.)

ATAM Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Doç. Dr. Hatice Güzel Mumyakmaz, Kurumumuzun “Zübeyde Hanım” konulu sosyal medya paylaşımının hazırlanmasına katkıda bulundu.

Zübeyde Hanım, 1857’de Selanik-Langaza’da dünyaya geldi. Zübeyde Hanım’ın ileri seviyede bir eğitimi olmadı ancak dönemin şartları açısından çok önemli olan okuma yazmayı bilmekteydi. 1870-71 yılında Ali Rıza Efendi ile evlendi. Evliliklerinden Fatma, Ömer, Ahmet, Mustafa, Makbule, Naciye adıyla altı çocukları oldu. Mustafa ve Makbule dışındakileri farklı tarihlerde hastalıklar sebebiyle kaybettiler.

Önce Ali Rıza Efendi’yi kaybeden Zübeyde Hanım, oğlu Mustafa’nın da askerî okula gidişinin ardından kızı Makbule ile yalnız kaldı. Mustafa, 1902’de bir teğmen olarak Harbiye’yi bitirdiğinde annesine bu sevinç ve gururunu paylaşan bir mektup yazdı. Üniformalı bir fotoğrafını da eklediği bu mektup, annesini oldukça sevindirdi. Bundan sonra Zübeyde Hanım oğlunun

Makedonya’dan Suriye’ye, Trablusgarp’a uzanan görevleri nedeniyle uzun ayrılıklar yaşadı. Mondros Mütarekesi sonrasında oğlunu, bu sefer de 16 Mayıs 1919’da İstanbul’dan Samsun’a yolcu etti.

Zübeyde Hanım, “zeki, sağduyulu, faziletli, dine ve geleneklere bağlı, hayırsever bir kadın” olarak tarif edilmektedir. Hayatı boyunca, oğlunun isteklerine, ideallerine ve mücadelesine imkânları ölçüsünde maddi ve manevi destek olmaya çalıştı. Yıllarca, cepheden cepheye giden, Millî Mücadele’nin en ön safında bulunan evladının hasret ve endişesi içinde yaşadı.

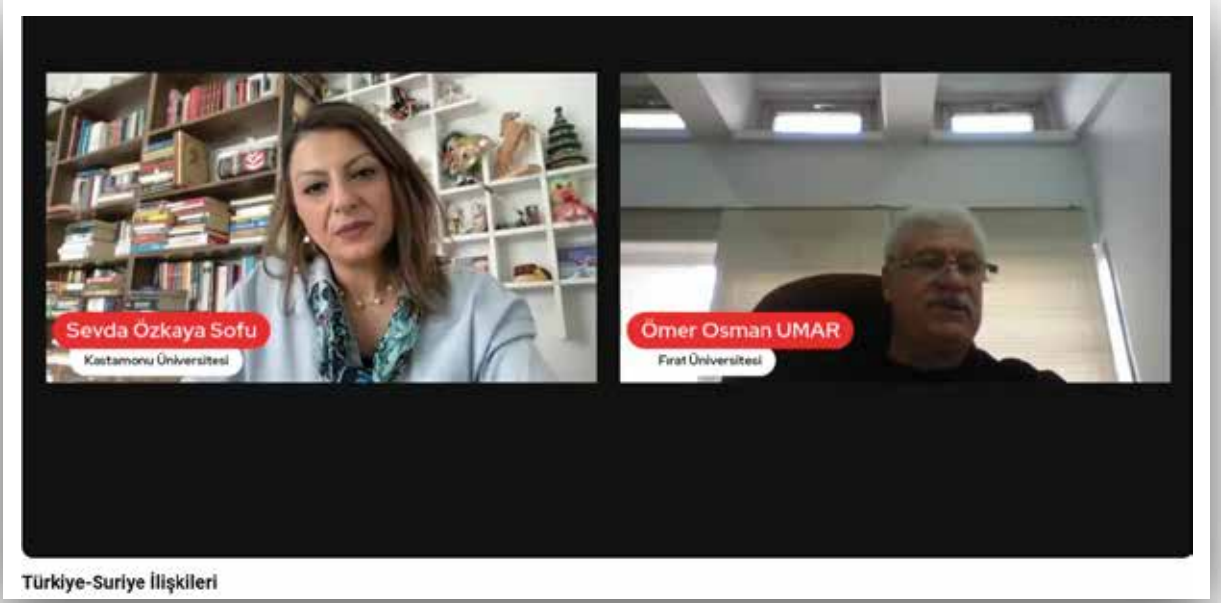
Mustafa Kemal Paşa, annesini çok sever ve saygı duyardı. Büyük Taarruz'a doğru onu, Ankara'ya yanına aldırdı. Ziyaretlerini izin alarak yapar, her ikisi de bu görüşme için hazırlanırdı. Annesinin elini öper, hayır duasını alırdı. Zübeyde Hanım oğlunu; "Mustafa'm, Sarı Paşa'm" diye sever, vatani ve milleti kurtardığı için saygı duyar, bunu da ifade ederdi. Onların bu görüşmeleri, "Türk toplumundaki terbiyenin derin, köklü, nezih, ciddi ve samimi bir timsaliydi." Ankara'nın havası, Zübeyde Hanım'a iyi gelmedi. Deniz kenarında bir yerde yaşaması tavsiye edildi. Zübeyde Hanım bu nedenle İzmir'e gitti. İzmir'deki günlerde hastalığı daha da ilerledi ve 14 Ocak 1923'te vefat etti.

Orduyu teftiş etmekte olan Mustafa Kemal Paşa cenaze töreninde bulunamadı. 27 Ocak 1923'te, Zübeyde Hanım'ın kabrini ilk ziyaretinde, annesinin sıkıntılar içinde geçen hayatından bahsederek kendisini teselli eden hususun millî hâkimiyetin tesisi olduğunu söyledi. Konuşmasında, "... Ben hem annemin önünde hem Allah'ın huzurunda ahit ve peyman ediyorum. Bundan sonra hayatta en büyük idealim, bu kadar kan dökerek kazandığımız millî hâkimiyetimizi muhafaza ve müdafaa etmek olacaktır" dedi. Zübeyde Hanım'ın kabri İzmir Karşıyaka'da Ferik Osman Paşa Camii avlusundadır. Atatürk, mezarın başında ağır bir taş olmasını, üzerine "Atatürk'ün anası Zübeyde burada gömülüdür. Ölümü 1923" yazılmasını istemişti. Kabir 1933'te anıt mezara dönüştürülmüştür. (İlgili içeriğe ulaşmak için

https://www.instagram.com/reel/DEzFngOiW_5/?igsh=MXF3ZWV2MXQ5dHhm adresini ziyaret edebilirsiniz.)

Türkiye-Suriye İlişkileri Programına ATAM Bilim Kurulu Asli Üyesi Prof. Dr. Ömer Osman Umar Konuk Oldu

Kastamonu Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından 28 Ocak 2025 tarihinde saat 11.00'de ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilen "Türkiye Suriye İlişkileri" konulu programa Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu Asli Üyelerimizden Fırat Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ömer Osman Umar konuk oldu. Programın moderatörlüğünü, Kastamonu Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Sevda Özkaya Sofu üstlendi. Programın kaydına <https://youtube.com/@atambaskanlik?si=biTODNkv-zw70PjS> adresinden ulaşabilirsiniz.

2025 OCAK

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı

0312 285 65 11 -
0 312 285 55 12

Üniversiteler Mah.
Toplum Cad. No.5
Çankaya / ANKARA

bilgi@atam.gov.tr

www.atam.gov.tr

atambaskanlik

Atam.Baskanlik

AtamBaskanlik

atambaskanlik

@AtamBaskanlik